

Obsah

1. Vztah struktury a funkce v lidském organizmu.....	5
1.1. Buňka.....	5
1.2. Plazmatická membrána.....	6
1.2.1. Iontové kanály.....	8
1.2.1.1. Iontové kanály stále otevřené.....	9
1.2.1.2. Iontové kanály řízené napětím.....	9
1.2.1.3. Iontové kanály řízené chemicky.....	10
1.2.2. Membránový potenciál.....	10
1.2.3. Akční potenciál.....	12
1.3. Buněčné organely.....	12
1.3.1. Jádro.....	12
1.3.2. Endoplazmatické retikulum.....	14
1.3.3. Ribozomy.....	14
1.3.4. Golgiho aparát.....	14
1.3.5. Lyzosómy.....	14
1.3.6. Mitochondrie.....	14
1.3.7. Cytoskelet.....	15
2. Buněčná komunikace.....	15
2.1. Receptory.....	16
3. Principy fyziologických regulací.....	18
3.1. Změny konformace proteinů.....	19
3.2. Pohyb podle koncentračního či elektrického gradientu.....	20
3.3. Regulace přenosu genetické informace.....	21
4. Vnitřní prostředí. Homeostáza.....	21
4.1. Pufrovací systémy tělesných tekutin.....	22
4.2. Orgány regulující pH.....	25
4.3. Orgány regulující příjem a výdej iontů a osmoticky aktivních látek.....	26
4.4. Správná funkce řídicích orgánů.....	26
5. Principy dýchání.....	26
5.1. Ventilace plic.....	27
5.2. Distribuce vzduchu v plicích.....	29
5.3. Vlastní respirace.....	29
5.4. Perfúze plic.....	32
5.5. Vazbu kyslíku na hemoglobin a transport dýchacích plynů.....	33
5.5.1. Kyslík – vazba na hemoglobin a transport.....	33
5.5.2. Transport CO ₂	35
5.6. Výměna plynů v tkáních.....	35

5.7. Centrum dýchání jako příklad jednoduché neuronové sítě	35
6. Oběhový systém jako dynamický prostředek homeostázy	37
6.1. Srdce.....	37
6.1.1. Vlastnosti srdeční svaloviny a pacemakerových buněk.....	38
6.1.2. Fyziologie srdečního stahu	40
6.1.3. Řízení srdeční činnosti.....	44
6.2. Cévy.....	45
6.2.1. Zákonitosti proudění krve v cévách	45
6.2.2. Fyziologické charakteristiky jednotlivých typů cév.....	46
6.3. Regulace funkcí oběhového systému.....	49
7. Základní principy zpracování a trávení potravy. Vstřebávání.....	50
7.1. Základní vlastnosti trávicí trubice.....	51
7.2. Funkce jednotlivých oddílů	53
7.2.1. Dutina ústní.....	53
7.2.2. Jícen	54
7.2.3. Žaludek	55
Mechanická úprava potravy	55
Chemická úprava potravy a štěpení živin.....	56
Řízení žaludeční sekrece	57
7.2.4. Pankreas.....	57
Regulace sekrece pankreatické šťávy.....	58
7.2.5. Žlučník.....	59
7.2.6. Játra	60
7.2.7. Tenké střevo.....	61
Pohyby tenkého střeva.....	61
7.2.8. Tlusté střevo.....	63
7.3. Vstřebávání.....	64
8. Principy vylučování.....	65
8.1. Strukturální podklad funkce ledvin.....	66
Glomerulus a juxtaglomerulární aparát	67
Proximální tubulus	67
Distální tubulus	67
Sběrací kanálek	68
Krevní zásobení ledvin.....	68
8.2. Základní parametry vylučování.....	68
8.3. Funkce jednotlivých částí nefronu.....	71
8.3.1. Glomerulus, juxtaglomerulární aparát a hormony ovlivňující glomerulární filtraci.....	71
8.3.2. Proximální tubulus	73
8.3.3. Henleova klička	77
8.3.4. Distální tubulus.....	78
8.3.5. Sběrací kanálek	78
8.3.6. Regulace vylučování látek hormony.....	80
Renin-angiotenzin	80
ADH	80
Kallikrein-kinin	80
ANF.....	80
Parathormon	80

8.4. Funkce dalších částí vylučovacího ústrojí	81
9. Humorální regulace	81
9.1. Rozdělení hormonů	81
9.2. Funkce jednotlivých hormonů	84
9.2.1. Hormony regulující glykémii (hormony pankreatu)	84
9.2.1.1. Inzulín	84
9.2.1.2. Glukagon	85
9.2.2. Hormony štítné žlázy	85
9.2.3. Hormon příštítných tělísek	86
9.2.4. Hormony hypofýzy	87
9.2.4.1. Hormony adenohipofýzy	87
9.2.4.2. Hormony neurohypofýzy	88
9.2.5. Hormony hypotalamu	88
9.2.6. Hormony nadledvin	89
9.2.6.1. Hormony dřeně nadledvin	89
9.2.6.2. Hormony kůry nadledvin	89
9.2.7. Hormony pohlavní	91
9.2.8. Hormony placenty	92
9.2.9. Hormony ostatních tkání (tkáňové hormony)	93
9.2.9.1. Hormony ledvin	93
9.2.9.2. Hormony srdce	93
9.2.9.3. Hormony trávicího traktu	93
9.2.9.4. Hormony šišinky	93
9.2.9.5. Hormony mozku	93
10. Regulace funkcí prostřednictvím autonomního nervového systému	94
10.1. Autonomní ústředí	94
10.2. Periferní oddíly	95
10.2.1. Sympatikus	96
10.2.2. Parasympatikus	96
10.3. Enterický nervový systém	100
11. Somatosenzorické vstupy. Receptory – převod modality podnětu na modalitu vzruchu	101
11.1. Rozdělení receptorů, molekulární biologie receptorů	103
11.1.1. Rozdělení receptorů	103
11.1.2. Receptorový potenciál, adaptace	104
11.2. Specializované systémy	107
11.2.1. Chuť a čich	107
11.2.1.1. Chuť	107
11.2.1.2. Čich	108
11.2.2. Zrak	109
11.2.2.1. Optický aparát oka, okohybné svaly, pohyby očí	110
11.2.2.1.1. Rohovka	110
11.2.2.1.2. Funkce zornice	111
11.2.2.1.3. Význam komorové vody, nitrooční tlak	112
11.2.2.1.4. Funkce čočky – akomodace	113
11.2.2.1.5. Zraková ostrost	114
11.2.2.1.6. Prostorové vidění	114
11.2.2.1.7. Okohybné svaly a pohyby očí	115
11.2.2.2. Neurofyziologie sítnice	115

11.2.2.2.1. Receptivní pole.....	117
11.2.2.2.2. Percepce tvaru	118
11.2.2.2.3. Kódování barevné informace.....	118
11.2.2.2.4. Detekce pohybu	119
11.2.2.3. Zraková dráha a projekční oblasti	119
11.2.3. Sluch.....	121
11.2.3.1. Funkce zevního, středního a vnitřního ucha.....	121
11.2.3.2. Sluchová dráha a projekční oblasti.....	123
11.2.3.3. Zvuková orientace v prostoru	124
11.2.4. Vestibulární systém.....	124
11.2.5. Kožní čítí, dotyk, tlak, termocepce, propiocepce	127
11.2.5.1. Kožní čítí.....	128
11.2.5.1.1. Vnímání dotyku a tlaku	128
11.2.5.1.2. Vnímání tepla a chladu	128
11.2.5.2. Hluboké čítí – propiocepce	129
11.2.5.3. Somatosenzorické dráhy a korové projekce	129
11.2.5.3.1. Lemniskální systém	130
11.2.5.3.2. Anterolaterální systém	131
11.2.5.3.3. Somatosenzorická kůra.....	132
11.2.6. Percepce bolesti.....	132
11.2.6.1. Vznik podráždění v nervovém zakončení.....	133
11.2.6.2. Dráha bolesti	134
11.2.6.3. Korové projekce	135
12. Principy funkce centrálního nervového systému.....	135
12.1. <i>Biologické rytmy</i>	135
12.1.1. Cirkadiánní rytmy	135
12.1.2. Bdění a spánek.....	137
12.2. <i>Chování</i>	138
12.2.1. Pohnutky, motivace, instinkty.....	138
12.2.2. Emoce	140
12.2.3. Vyšší nervová činnost, učení, paměť.....	141
12.3. <i>Specifické rysy nervové činnosti u člověka, řeč</i>	149
13. Modelování a simulace ve fyziologii (praktické příklady).....	1352

(autor: Doc. MUDr. Otomar Kittnar, CSc.)